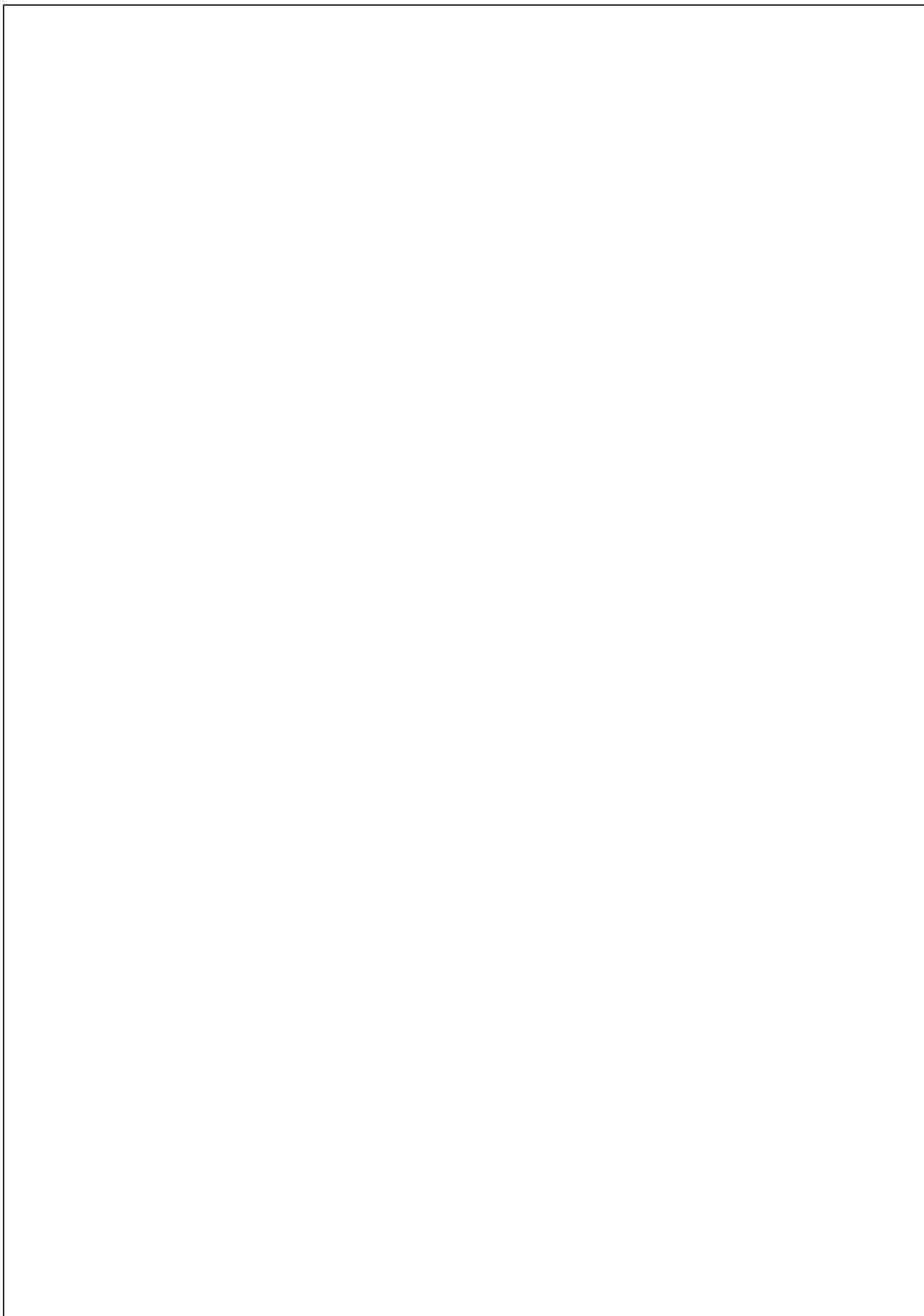

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/176440,Zmarl-Boguslaw-Wincenty-Pyka-ps-Bogdan.html>
28.02.2026, 17:16

Zmarł Bogusław Wincenty Pyka ps. „Bogdan”

31.12.2022

31 grudnia 2022 r. w wieku 92 lat zmarł Bogusław Wincenty Pyka ps. „Bogdan” - więzień polityczny osadzony m.in. w Więzieniu dla Młodocianych Więźniów Politycznych w Jaworznie. Bogusław Pyka urodził się 20 maja 1930 r. w Kołomyi. Aresztowany został 18 września 1948 r. przez Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Katowicach za przynależność do młodzieżowej organizacji niepodległościowej Polska Tajna Armia Wyzwoleńczo-Demokratyczna, działającej w Liceum im. Mickiewicza w Katowicach. W styczniu 1949 r. został skazany przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach na 6 lat więzienia. Był przetrzymywany w więzieniach w Rawiczu, Potulicach, a od czerwca 1951 r. w Centralnym Więzieniu dla Młodocianych Więźniów Politycznych w Jaworznie, skąd został zwolniony 20 czerwca 1953 r. na skutek amnestii. W jaworznickim więzieniu pracował jako elektryk.

W 1990 r. był współzałożycielem Oddziału Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego w Katowicach. W kolejnych latach był aktywnym członkiem zarządu tego oddziału oraz członkiem zarządu głównego Związku. W 1991 roku zorganizował Oddział Związku Młodocianych Więźniów Politycznych lat 1944 – 1956 „Jaworzniacy” w Jaworznie. Przez wiele lat kierował tym oddziałem. Nawiązał dobrą i pożyteczną dla związku współpracę z władzami samorządowymi Miasta Jaworzna, Szkołą Podstawową nr 5, Muzeum Miasta Jaworzna, Młodzieżowym Domem Kultury i proboszczem w Sanktuarium Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Jaworznie Osiedlu Stałym. W wyniku starań przedstawicieli Zarządu Oddziału w Jaworznie na terenie byłego więzienia postawiono pomnik upamiętniający młodocianych więźniów, w kościele wybudowano kaplicę, w szkole powstała izba pamięci, a dom kultury nazwano imieniem „Jaworzniaków”. Pięciokrotnie w Jaworznie odbyły się organizowane przez Związek coroczne zloty. Bogusław Wincenty Pyka uczestniczył przez wiele lat w redagowaniu i kolportażu pisma „Jaworzniacy”. Brał udział w spotkaniach z przedstawicielami mediów, z młodzieżą szkolną, harcerzami. Był pasjonatem wynalazków i nowoczesnych rozwiązań, szczególnie z wykorzystaniem prądu elektrycznego.

Za działalność niepodległościową odznaczony został: Krzyżem Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Stulecia Odzyskania Niepodległości, Medalem Pro Memoria, Medalem Pro Patria oraz innymi odznaczeniami resortowymi i związkowymi.

W 2018 r. Bogusław Wincenty Pyka przekazał materiały dokumentujące historię swojej rodziny do Oddziałowego Archiwum IPN w Katowicach.

Ostatnie pożegnanie zmarłego odbyło się w czwartek 5 stycznia 2023 r. o godzinie 12.00 na Cmentarzu Komunalnym Wilkoszyn w Jaworznie. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele Oddziału IPN w Katowicach.

Cześć Jego Pamięci!